

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการผสมผสานเทคนิคการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Quantitative and Qualitative Research) โดยการใช้ข้อมูลเอกสาร การสำรวจจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่ออธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของสุขภาพของประชาชนหลังจากชุมชนมีความเข้มแข็ง ทั้ง 4 มิติตามกระบวนการที่สนับสนุนภาวะได้แก่มิติทางกาย มิติทางจิตใจ มิติทางสังคมและมิติทางจิตวิญญาณ รวมถึงการศึกษาปัจจัยที่กำหนดสุขภาพของประชาชนในชุมชน มีรายละเอียดของวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละวิธีดังนี้

การศึกษาข้อมูลเอกสารในชุมชน

ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแหล่งข้อมูลซึ่งเป็นเอกสารที่มีอยู่แล้วในชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. บริบทชุมชนบ้านสามขา โดยศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน ข้อมูลประชากร ข้อมูลด้านสังคมและเศรษฐกิจ วิฤตการณ์ของชุมชน และการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง จากเอกสารประวัติหมู่บ้าน เอกสารการประเมินผลงานด้านสาธารณสุขของสถานีอนามัยบ้านสามขาซึ่งได้มีการประเมินผลทุกๆ 6 เดือน เอกสารการสำรวจรายได้และภาวะหนี้สินของประชาชนซึ่งมีการสำรวจทุกปีโดยคณะกรรมการหมู่บ้าน และเอกสารการประเมินผลโครงการศึกษาสถานการณ์การดูแลสุขภาพและการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานภายหลังปี 2543 จังหวัดลำปาง
2. การเปลี่ยนแปลงด้านการเจ็บป่วยทางกายของประชาชน ศึกษาจากรายงานผู้ป่วยนอกตามสาเหตุ (21 กลุ่มโรค) ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542 (ก่อนการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง) และปีงบประมาณ 2544 และ 2545 (หลังการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง) ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยบ้านสามขา
3. การเปลี่ยนแปลงด้านการเจ็บป่วยทางจิตของประชาชน ศึกษาจากรายงานผู้ป่วยนอกตามสาเหตุ (21 กลุ่มโรค) ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542 (ก่อนการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง) และปีงบประมาณ 2544 และ 2545 (หลังการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง) ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยบ้านสามขา
4. การเปลี่ยนแปลงสุขภาพทางสังคมของประชาชน ศึกษาจากแบบบันทึกข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐาน(จปฐ.) ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542 (ก่อนการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง) และ

ปีงบประมาณ 2544 และ 2545 (หลังการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง) ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นประจำทุกปีโดยคณะกรรมการหมู่บ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไป ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน ข้อมูลประชากร ข้อมูลด้านสังคมและเศรษฐกิจ วิกฤตการณ์ของชุมชน และการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลเอกสารในชุมชนได้แก่ จากเอกสารประวัติหมู่บ้าน เอกสารการประเมินผลงานด้านสาธารณสุขของสถานีอนามัยบ้านสามขาซึ่งได้มีการประเมินผลทุกๆ 6 เดือน เอกสารการสำรวจรายได้และภาวะหนี้สินของประชาชนซึ่งมีการสำรวจทุกปีโดยคณะกรรมการหมู่บ้าน และเอกสารการประเมินผลโครงการศึกษาสถานการณ์การดูแลสุขภาพและการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานภายหลังปี 2543 จังหวัดลำปาง

การศึกษาเชิงคุณภาพ

การศึกษาเชิงคุณภาพโดยวิธีการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นแกนนำและประชาชนทั่วไปในชุมชน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมด้านสุขภาพก่อนและหลังการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง การเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพของประชาชนทั้ง 4 มิติ และปัจจัยที่กำหนดสุขภาพของประชาชน

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพคือ ประชาชนในหมู่บ้านสามขา จังหวัดลำปาง ทั้งที่เป็นแกนนำและประชาชนทั่วไปในหมู่บ้าน จำนวน 656 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเชิงคุณภาพครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 กลุ่มได้แก่

1. กลุ่มแกนนำได้แก่ ผู้นำชุมชน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) และผู้แทนจากกลุ่มเครือข่ายพัฒนาหมู่บ้าน ได้จากการใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยการคัดเลือกกลุ่มแกนนำที่ทำหน้าที่บริหารชุมชนและกลุ่มไม่ได้บริหารชุมชนในอัตราส่วนที่เท่าๆ กัน เข้าร่วมการสนทนากลุ่มจำนวน 22 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มๆ ละ 11 คน และเข้าร่วมการสัมภาษณ์เชิงลึก 2 คน รวมทั้งหมด 24 คน

1. กลุ่มประชาชนทั่วไป ได้จากการใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยการคัดเลือกผู้ที่มีเวลาและสามารถให้ข้อมูลได้ เข้าร่วมการสนทนากลุ่มจำนวน 21 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มๆ ละ 10 และ 11 คน และเข้าร่วมการสัมภาษณ์เชิงลึก 3 คน รวมทั้งหมด 24 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แนวทางการสนทนากลุ่มที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น (ภาคผนวก ก) เพื่อใช้ในการสนทนากลุ่มในกลุ่มแกนนำ 2 ครั้ง จำนวน 22 คนและ กลุ่มประชาชนทั่วไป 2 ครั้ง จำนวน 21 คน เพื่อหาผลกระทบทางสุขภาพและปัจจัยที่กำหนดสุขภาพของประชาชน โดยอาศัยแนวทางจากการศึกษากระบวนการสร้างเสริมสุขภาพหลังจากชุมชนเข้มแข็ง หมู่บ้านสามขา ตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จากรายงานการศึกษาภาคินพันธ์ของ ธิวาพร จันทร์ขาว ประยูทธ ศรีกระจำง และพรทิพย์ สุธาสิริทรัพย์ (2545) ในกระบวนการวิชามนุษยวิทยาและสังคมวิทยา แนวทางการสนทนากลุ่มประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

- กิจกรรมด้านสุขภาพหรือกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของชุมชนหลังจากการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง
- การเปลี่ยนแปลงภาวะทางสุขภาพ หรือส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในชุมชนจากการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง
- ปัจจัยใดของชุมชนเข้มแข็งที่เป็นปัจจัยกำหนดสุขภาพของประชาชนในชุมชนหลังจากการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง

2. แนวทางการสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น (ภาคผนวก ข) เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ในกลุ่มแกนนำ จำนวน 2 คนและ กลุ่มประชาชนทั่วไป จำนวน 3 คน เพื่อหาผลกระทบทางสุขภาพและปัจจัยที่กำหนดสุขภาพของประชาชน ประกอบด้วย

- กิจกรรมด้านสุขภาพหรือกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของชุมชนหลังจากการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง
- การเปลี่ยนแปลงภาวะทางสุขภาพ หรือส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในชุมชนที่เกิดจากการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง
- ปัจจัยใดของชุมชนเข้มแข็งที่เป็นปัจจัยกำหนดสุขภาพของประชาชนในชุมชนหลังจากการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยการนำแนวทางการสนทนากลุ่มและแนวทางการสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ค) เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบด้านเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และความถูกต้องของการวัด หลังจากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้แนวทางการสนทนากลุ่ม และแนวทางการสัมภาษณ์ มีความตรงตามเนื้อหาในขอบเขตที่ต้องการศึกษาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาเชิงปริมาณ

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น เพื่อสำรวจ และศึกษาผลกระทบทางสุขภาพของประชาชนภายหลังจากที่ชุมชน ได้รับการพัฒนาเป็นหมู่บ้าน ชุมชนเข้มแข็ง ในประเด็นภาวะปัจจุบันของคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพทั้ง 4 มิติของบุคคลแต่ละคน โดยอาศัยมุมมองของประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของภาวะสุขภาพและคุณภาพชีวิตนั่นเอง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาเชิงปริมาณคือ ตัวแทนครัวเรือนในหมู่บ้านสามขาบ จังหวัดลำปาง โดยมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 152 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเชิงปริมาณ โดยการสำรวจเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชน ในชุมชน ทำการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดหน่วยของการสุ่มในระดับแรกเป็นครัวเรือน โดยใช้สูตรของ Kejtzie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 109 หลังคาเรือน และกำหนดให้หัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกของครอบครัวลำดับรองลงไปที่สามารถเป็นผู้ให้ข้อมูล ได้เพียง 1 คน เป็นตัวแทนของครัวเรือนในการให้ข้อมูลตามแบบสอบถาม ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ที่ทำการศึกษามีจำนวนทั้งหมด 109 คน ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณคือ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น (ภาคผนวก ง) ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบวัดคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ (Short-Form Health Survey 36) ซึ่งแปลเป็นภาษาไทย โดย ผศ.ดร.วัชร เลอमानกุล ประกอบด้วยแบบวัดคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพและสุขภาพด้านสังคมของ ครอบครัวและชุมชน รวมทั้งหมด 6 ด้านได้แก่ ความคิดเห็นด้านสุขภาพทั่วไป (general health perception) บทบาทที่ถูกจำกัดอันเนื่องมาจากปัญหาทางด้านร่างกาย (role limitations due to physical problems) สุขภาพจิต (mental health) บทบาทที่ถูกจำกัดอันเนื่องมาจากปัญหาทางด้านอารมณ์ (role limitations due to emotional problems) บทบาททางสังคม (social functioning) (Ware JJ and Sherbourne CD, 1992 : 473-483) และสุขภาพด้านสังคมของครอบครัวและชุมชน ได้แก่ ความอบอุ่นของครอบครัว ความร่วมมือกันในชุมชน ความขัดแย้งในชุมชน และความภาคภูมิใจในชุมชน ทั้งนี้เพื่อหาผลกระทบทางสุขภาพของประชาชนในมิติทางกาย ทางจิต ทางสังคม และจิตวิญญาณ โดยการสำรวจในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของครัวเรือน ที่สามารถเป็นผู้ให้ข้อมูลได้ จำนวน 108 คน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยการนำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ค) เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบด้านเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และความถูกต้องของการวัด หลังจากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้แบบสอบถาม มีความตรงตามเนื้อหาในขอบเขตที่ต้องการศึกษา และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

2. หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับประชาชนทั่วไปและผู้นำชุมชนบ้านโป่งร้อน หมู่ที่ 1 ตำบลใหม่พัฒนาอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง (เนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่ได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบองค์กรชุมชนเข้มแข็งเหมือนกับหมู่บ้านที่ทำการศึกษา) จำนวน 10 ราย เพื่อทดสอบความเข้าใจต่อข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษาและระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS version 10.0 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ในส่วนของข้อคำถามคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพในภาพรวม ได้ค่าความเชื่อมั่น .44 จากนั้นทำการปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเที่ยงกับเนื้อหา และทดลองใช้ใหม่กับประชาชนทั่วไปและผู้นำชุมชนบ้านโป่งร้อน จำนวน 20 ราย แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในภาพรวม ได้ค่าความเชื่อมั่น .53 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคในส่วนของข้อคำถามรายด้าน ได้แก่ คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ มีค่าเท่ากับ .57 และสุขภาพด้านสังคมของครอบครัวและชุมชนมีค่าเท่ากับ .53

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ติดต่อและประสานงานเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง และผู้นำชุมชนหมู่บ้านสามขา หมู่ที่ 6 ตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
2. เข้าพบเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลประจำสถานีอนามัยบ้านสามขา คณะกรรมการหมู่บ้าน และเจ้าอาวาสวัดบ้านสามขา เพื่อประสานงานและขอความร่วมมือในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน ข้อมูลประชากร ข้อมูลด้านสังคม และเศรษฐกิจ วิถีการดำรงชีวิตของชุมชน การพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง การเปลี่ยนแปลงสุขภาพด้านการเจ็บป่วยทางกาย ทางจิต และทางสังคม

3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มแกนนำในชุมชน จำนวน 22 คน เข้าร่วมการสนทนากลุ่มจำนวน 2 ครั้ง และประชาชนทั่วไปจำนวน 21 คน เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม จำนวน 2 ครั้ง โดยทำการนัดหมายวันเวลาและสถานที่การสนทนากลุ่ม หลังจากนั้นดำเนินการสนทนากลุ่มตามแนวทางการสนทนากลุ่มที่กำหนดไว้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ

ระยะที่ 1 ระยะสร้างสัมพันธภาพ ระหว่างผู้ศึกษาซึ่งเป็นผู้ดำเนินการกับสมาชิกกลุ่ม และระหว่างสมาชิกกลุ่มด้วยกันเอง โดยผู้ศึกษาแนะนำตัวและบอกวัตถุประสงค์ในการศึกษาให้กลุ่มตัวอย่างทราบ พร้อมขอความร่วมมือในการทำการศึกษ จากนั้นเชิญกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมการสนทนาในสถานที่ที่จัดเตรียมไว้เป็นสัดส่วน เริ่มกิจกรรมแนะนำตัวระหว่างสมาชิกกลุ่มด้วยกันเอง เพื่อสร้างความคุ้นเคย ความไว้วางใจ และความเป็นกันเอง ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ระยะนี้ใช้เวลา 15 นาที

ระยะที่ 2 ระยะดำเนินการ ผู้ศึกษาและสมาชิกกลุ่มได้พูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เกี่ยวกับกิจกรรมด้านสุขภาพหรือกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของชุมชนหลังจากการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง ความเข้มแข็งของชุมชนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ภาวะทางสุขภาพ หรือส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในชุมชน และปัจจัยใดของชุมชนเข้มแข็ง ที่เป็นปัจจัยกำหนดสุขภาพของประชาชนในชุมชนหลังจากการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน จนครบทั้ง 3 องค์ประกอบ ระยะนี้ใช้เวลา 50 นาที

ระยะที่ 3 ระยะสิ้นสุดการสนทนากลุ่ม เป็นการสรุปเนื้อหาทั้งหมด โดยผู้ศึกษาสรุปเนื้อหาทั้งหมดที่ดำเนินการสนทนากลุ่มให้สมาชิกทราบ มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มซักถามและผู้ศึกษา ร่วมกับสมาชิกกลุ่มร่วมกันตอบข้อสงสัย ระยะนี้ใช้เวลา 20 นาที

4. การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถเข้าร่วมการสนทนากลุ่มได้ หรือคาดว่าสามารถให้ข้อมูลเพิ่มเติมได้เกี่ยวกับผลกระทบทางสุขภาพและปัจจัยที่กำหนดสุขภาพของประชาชน ในกลุ่มแกนนำจำนวน 2 คน และประชาชนทั่วไปจำนวน 3 คน โดยทำการนัดหมายและดำเนินการสัมภาษณ์ ตามแนวทางการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์รายบุคคลเพิ่มเติมจากการสนทนากลุ่มนี้ ช่วยในการตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลที่ได้รับ จากการสนทนากลุ่มและยังอาจช่วยให้ได้รับข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

การสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มแกนนำในชุมชนและประชาชนทั่วไป มีขั้นตอนในการสัมภาษณ์ 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ ผู้ศึกษาจะทำการติดต่อกลุ่มเป้าหมายที่จะทำการสัมภาษณ์ เพื่อติดต่อวันเวลาที่จะสัมภาษณ์และมีการเตรียมความพร้อมของผู้ศึกษาตลอดจนเตรียมความรู้ความเข้าใจแบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาแนะนำตัวต่อผู้ถูกสัมภาษณ์สร้างสัมพันธภาพที่ดี มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์และขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ เริ่มดำเนินการสัมภาษณ์โดยสนทนาเรื่องทั่วไปก่อน จากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกิจกรรมด้านสุขภาพหรือกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของชุมชนหลังจากชุมชนมีความเข้มแข็ง ความเข้มแข็งของชุมชนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาวะทางสุขภาพ หรือส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในชุมชน และปัจจัยใดของชุมชนเข้มแข็งที่เป็นปัจจัยกำหนดสุขภาพของประชาชนในชุมชนหลังจากการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง โดยให้ผู้ตอบเกิดความรู้สึกเป็นอิสระในการตอบ ขั้นตอนนี้ใช้เวลา 45 นาที

ขั้นตอนที่ 3 ปิดการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษากล่าวสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ หลังจากนั้นกล่าวคำขอบคุณผู้ถูกสัมภาษณ์ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

5. การสำรวจ (Survey) โดยดำเนินการสำรวจคุณภาพชีวิตจากแบบสอบถามมาจากแบบวัดคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ เพื่อหาผลกระทบทางสุขภาพของประชาชนที่เกิดขึ้น หลังจากองค์กรชุมชนมีความเข้มแข็งในมิติทางกาย ทางจิตใจ ทางสังคม และจิตวิญญาณ โดยการสำรวจในกลุ่มตัวอย่างประชาชนทั่วไปที่เป็นหัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทนของหลังคาเรือน จำนวน 108 คน โดยวิธีการดังนี้

5.1 ในกรณีที่พบกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่บ้าน ดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบและรอเก็บแบบสอบถามคืน

5.2 ในกรณีที่ไม่มีพบกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่บ้าน ใช้วิธีการฝากแบบสอบถามไว้ให้กับกลุ่มตัวอย่าง และมาเก็บแบบสอบถามคืนในวันต่อไป

6. ทำการตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูล เพื่อจัดเตรียมการวิเคราะห์ต่อไป

การคุ้มครองสิทธิของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

หลังจากได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการศึกษาจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปางและผู้นำระดับท้องถิ่นแล้ว ผู้ศึกษาดำเนินการแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์และขั้นตอนในการศึกษา การบันทึกข้อมูลจะไม่มีการระบุชื่อและจะใช้วิธีการทำเป็นรหัสแทน ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะถูกวิเคราะห์ในภาพรวม เป็นความลับและใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่เกี่ยวข้องกับ การพิจารณาผลงานใดๆ ทั้งสิ้น ผู้เข้าร่วมการศึกษาได้รับการชี้แจงว่า สามารถถอนตัวจากการศึกษาได้ เมื่อรู้สึกว่าถูกละเมิดความเป็นส่วนตัวจากการดำเนินการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลบริบทชุมชนและการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งได้จากการศึกษาข้อมูลเอกสารในชุมชน ในกรณีที่ข้อมูลเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพจะทำการสรุปและพรรณนาข้อมูล ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณจะทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย
2. ข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (การเปลี่ยนแปลงสุขภาพทางสังคมของประชาชน) จากการศึกษาข้อมูลเอกสารในชุมชนและ ข้อมูลคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ จากการศึกษาด้วยแบบสอบถามทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย
3. ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับ กิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ปัจจัยที่กำหนดสุขภาพและผลกระทบทางสุขภาพของประชาชน จากการศึกษาสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มข้อมูลและวิเคราะห์เชิงเนื้อหา
4. ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพทางกายและทางจิต ซึ่งได้จากการศึกษาข้อมูลเอกสารในชุมชน ทำการทดสอบสมมติฐานความแตกต่างระหว่างจำนวนครั้งของการเจ็บป่วยทางกายและทางจิตของประชาชน ระหว่างปีงบประมาณ 2542 (ก่อนการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง) 2544 และ 2545 (หลังการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง) โดยใช้สถิติ Chi – square test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 สาเหตุที่ทำการวิเคราะห์ข้อมูลผลการเจ็บป่วย ภายหลังจากการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง โดยใช้ข้อมูลเป็นจำนวน 2 ปี (ปีงบประมาณ 2544 และ 2545) นั้น จะช่วยให้ทราบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงภาวะสุขภาพทางกายและทางจิต ที่ชัดเจนมากขึ้น และช่วยบ่งชี้ความยั่งยืนของการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง ได้ทางหนึ่ง

สถานที่ดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการศึกษาในพื้นที่ หมู่บ้านสามขา หมู่ที่ 6 ตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา

ตั้งแต่ เดือน มกราคม 2546 ถึงเดือน สิงหาคม 2546